

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 185

Poikkeamishakemus XXII (Hatanpää), Boijenkatu 2, pysäköintitalon ja kahden asuinkerrostalon rakentaminen.

TRE:2057/10.03.01/2025

Valmistelija / lisätiedot:
Montonen Hanna

Valmistelijan yhteystiedot

Toimistoarkkitehti Frida Piuva, puh. 040 154 8964, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus

Myönnetään tontille 837-122-652-6 lupa saada poiketa asemakaavan yleismääräyksistä: Asumista koskevat määräykset (kortteli 653, tontit 652-6, 652-7) ja tontin 652-6 rakentamistapa, sekä liiketilan sijoittumisesta ja liiketilaan käytettävästä rakennusoikeudesta pysäköintitalon ja kahden asuinkerrostalon rakentamiseksi hakemuksen liitteenä olevien suunnitelmien periaatteiden mukaisesti XXII (Hatanpää) kaupunginosassa, osoitteessa Boijenkatu 2 sillä ehdolla,

että hankkeen toteutus tehdään poikkeamislupaa vastaavien rakentamislupien liitteinä olevien suunnitelmien mukaan.

Lupa on voimassa kaksi (2) vuotta siitä, kun tämä päätös on saanut lainvoiman. Päätöstä vastaavaa lupaa on haettava luvan voimassaoloaikana.

Perustelut

Asia on tullut vireille 10.02.2025, joten asian käsittelyyn sovelletaan rakentamislakia.

Poikkeamispäätös RakL 57 §:n nojalla AKL 58 § 1 momentin säännöksestä, jonka mukaan rakennusta ei saa rakentaa vastoin asemakaavaa.

Rakennetaan maanpäällinen pysäköintitalo ja kaksi asuinkerrostaloa.

HAKIJA ON ANTANUT ERITYISET SYYT POIKKEAMISELLE

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

"Rakennetaan kaksi asuinrakennusta, niitä palveleva piharakennus ja piha-alueet sekä yksi pysäköintilaitos.

Pysäköintilaitos palvelee tontteja 837-122-652-6, 837-122-652-7, 837-122-653-1, 837-122-653-2 ja 837-122-653-3.

Tontilla on hallinnanjakosopimus. Sopimuksen luonnos liitteissä.

Pysäköintilaitoksesta on pysäköintisopimukset alueen toimijoiden kesken ja yhteisjärjestelysopimuksella osoitetaan kaikkien tonttien autopaikkojen kaavallinen toteutuminen pysäköintilaitokseen.

Yhteisjärjestelysopimuksen luonnos liitteissä.

Pysäköintitaloa hallinnoi Kiinteistö Oy Hatanpään pysäköinti (Lujatalo Oy:n lukuun perustettava yhtiö).

Asuinrakennuksia pihoiheen hallinnoi As Oy Tampereen Boijenkatu 2 (TA-Yhtymä Oy:n lukuun perustettava yhtiö).

ARA-rahoitusta haetaan As Oy Tampereen Boijenkatu 2 osalle.

Rakennushankkeen taustat:

Poikkeamisen perusteena on asemakaavan toteutumisen edistäminen ja tontin tarkoituksenmukainen käyttö. Koko Hatanpään asemakaava-alueen (asemakaavan numero 8578) toteuttaminen on viivästynyt useita vuosia, koska täysin asemakaavan ja rakennustapaohjeen mukaista ratkaisua ei ole onnistuttu saavuttamaan. Esitetty poikkeaminen toteuttaa asemakaavan ja rakennustapaohjeen pääosin toimintojen osalta. Taustaa ja perusteluja on esitetty tarkemmin suunnitelmissa sekä poikkeamien kuvauksessa.

Hanke on saanut ehdollisen puollon laaturyhmäkäsittelyssä 18.12.2024.

Rakennushanke poikkeaa Rakentamislain 751/2023 luvun 5 pykälästä §44 "Sijoittamisen edellytykset asemakaava-alueella" kohdasta 1) "rakentamishanke on voimassa olevan asemakaavan mukainen" seuraavilta osin:

a. Massoittelu

Poiketaan asemakaavan Yleismääräysten kohdasta "Tontin 652-6 rakentamistapa: Tontti on tarkoitettu toteutettavaksi kerroksittain siten, että yksi maanalainen ja enintään neljä kerrosta ovat pääosin pysäköintilaitoksen käytössä ja kaksi kerrosta rakennusaloittain pysäköintilaitoksen katon yläpuolella sekä Hatanpään puistokadun puoli ja Boijenkadun alkuosa ovat seitsemänkerroksisia pääkäyttötarkoituksen mukaisesti. [...]"

Perustelut: Pysäköintitalo on 4-kerroksinen, asuinrakennukset ovat 6-kerroksisia. Pysäköintitalo on sijoitettu tontin pohjoisreunalle Hatanpään puistokujan varrelle, asuinrakennukset sijaitsevat tontin eteläreunalla ja niiden väliin jää piha-alue ulko-oleskelualueineen. Kaava-alueen tontinluovutuskilpailu oli vuonna 2021. Koko kaava-alueen toteutuminen on kuitenkin viivästynyt vuosia, koska alueen toimijoiden kesken ei ole saatu sovittua yhteiskäyttöisen pysäköintilaitoksen toteutusta asemakaavan mukaisen ratkaisun pohjalta. Esitetyllä poikkeamalla on

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

saatu kokonaisratkaisut, jonka pohjalta alueen toimijat ovat päässeet sopimukseen. Massoittelu toteuttaa kuitenkin alueen asemakaavan mukaista korttelirakennetta, jossa korttelin nurkat on rakennettu umpeen ja piha-alueet jäävät rakennusten väliin.

b. Pihan sijoitus:

Poiketaan asemakaavan Yleismääräysten kohdasta: "Tontin 652-6 rakentamistapa: [...] Asuntojen leikki- ja oleskelupiha sijoitetaan pysäköintilaitoksen katolle. Kattopihan tulee olla viihtyisä ja vihreä."

Perustelut: Koska asemakaavan mukaisesta massoittelusta poiketaan (ks. kohta a.), asuntojen leikki- ja oleskelupiha sijoittuu maantasoon pysäköintilaitoksen katon sijaan.

c. Piharakennus

Poiketaan asemakaavan Yleismääräysten kohdasta:

"Asumista koskevat määräykset (kortteli 653, tintut 652-6, 652-7: [...]) Tontin rakennusalat muodostavat umpikorttelin, jonka ulkonurkat on rajattava rakennuksin. Kaikki rakennukset tulee rakentaa rakennusalan ulkokehään kiinni. [...]"

Perustelut: Piharakennusta ei rakenneta rakennusalan ulkokehään kiinni vaan pysäköintitalon umpiseinää vasten sisäpihan perälle, koska asemakaavasta poikkeavan massoittelun vuoksi (ks. kohta a.) tämä parantaa maantasopihan toiminnallisuutta, viihtyisyyttä, inhimillistä mittakaavaa ja valoisuutta.

d. Liiketilän sijainti

Poiketaan asemakaavamääräyksestä "lpa900", joka sijoittuu asemakaavassa rakennusosalle 2700 k-m² (rakennusala Hatanpään puistokujan ja Boijenkadun kulmassa)

Perustelut: Liiketila sijoitetaan asuinrakennukseen Boijenkadun varteen. Liiketila sijoitetaan rakennusosalle 450 k-m² ja rakennusalan 2700 k-m² ja 450 k-m² välille. Massoittelun poikkeamisista (kohta a.) johtuen liiketilaa ei ole tarkoituksenmukaista sijoittaa kylmänä toteutettavaan pysäköintitaloon.

e. Parvekkeet:

Poiketaan asemakaavan Yleismääräysten kohdasta:

"Asumista koskevat määräykset (kortteli 653, tontit 652-6, 652-7): [...] Yksittäisiä ulokeparvekkeita voi käyttää julkisivuaiheena. [...]"

Perustelut: Oleskelu- ja leikkipihan puolen julkisivuissa on tornimaisia ulokeparvekkeita, jotta sisäänvedetyt parvekkeet eivät kasvattaisi rakennusmassoja ja rakennusten välissä olevasta sisäpihasta saadaan valoisampi ja viihtyisämpi.

f. Pysäköintilaitoksen julkisivumateriaali:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Poiketaan asemakaavan Yleismääräysten kohdasta:

"Asumista koskevat määräykset (kortteli 653, tontit 652-6, 652-7): [...] Rakennusten pääasiallisena julkisivumateriaalina tulee käyttää paikalla muurattua tiiltä tai puuta. [...]"

Perustelut: Pysäköintilaitoksen julkisivut tehdään laaturyhmäkäsittelyssä hyväksytyn mukaisesti teräsverkosta toteutuskelpoisuuden varmistamiseksi siten, että asemakaavan yleismääräyksen kohta "Pysäköintilaitosten julkisivujen tulee sopeutua arkkitehtuuriltaan korttelikokonaisuuteen." toteutuu.

Rakennushanke poikkeaa rakentamislain luvun 2 pykälästä §7 "Rakennusoikeus" seuraavilta osin:

e. Rakennusoikeuden jakautuminen liiketilaan ja asumiseen

Poiketaan asemakaavan määräyksestä "lpa900 Alleviivattu merkintä osoittaa, kuinka paljon tontilla sallitusta kerrosalasta on rakennusallalla käytettävä liike- ja palvelutiloina."

Liiketilän kerrosalasta korkeintaan 823 k-m² tehdään asuinkerrosalana ja liiketilaa tehdään vähintään 77 k-m² tonttien 1 ja 6 kesken sovitusti.

Perustelut: Massoittelun poikkeamisista (kohta a.) ja liiketilän sijainnin poikkeamasta (kohta d.) johtuen liiketilat sijoittuvat tontin eteläreunalle, missä ne ovat huomattavasti saavutettavissa, koska ne eivät sijaitse alueen pääliikenneväylien läheisyydessä. Tämän vuoksi rakennusoikeutta on osoitettu 823 km² osalta asuinrakentamiselle. Rakennettavan liiketilän kokonaismäärä tontilla on sovittu yhteistyössä tonttien 1 ja 6 toimijoiden kesken, jotta alueen kokonaisuus on asemakaavan tavoitteita mahdollisimman hyvin toteuttava. Kokonaisrakentamisen määrä tontilla (3.800 k-m²+pysäköintilaitos) on asemakaavan mukainen."

KUULEMINEN

Naapurit on kuultu kaupungin toimesta. Naapurit on kuultu myös rakentamislupaa varten. Naapureilla ei ollut huomautettavaa hankkeesta.

POIKKEAMINEN

Tontti 837-122-652-6 on asemakaavassa osoitettu liike- ja toimistorakennusten sekä kulttuuritoimintaa ja julkista palvelua palvelevien rakennusten korttelialue, jolle saadaan sijoittaa myös ympäristöhäiriötä aiheuttamattomia työtiloja sekä asuntoja. Tontille 652-6 on osoitettu yleismääräykset: Tontti on tarkoitettu kerroksittain siten, että yksi maanalainen ja enintään neljä kerrosta ovat pääosin pysäköintilaitoksen käytössä ja kaksi kerrosta rakennusaloittain pysäköintilaitoksen käytössä ja kaksi kerrosta rakennusaloittain pysäköintilaitoksen katon yläpuolella sekä Hatanpään puistokadun puoli ja Boijenkadun alkuosa ovat seitsemänkerroksisia pääkäyttötarkoituksen mukaisesti. Asuntojen leikki- ja oleskelupiha sijoitetaan pysäköintilaitoksen katolle. Kattopihan tulee olla viihtyisä ja vihreä. Tontin rakennusallat muodostavat umpikorttelin, jonka

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

ulkonurkat on rajattava rakennuksin. Kaikki rakennukset tulee rakentaa rakennusalan ulkokehään kiinni. Korttelialueen rajalla rakennuksen ja yleisen alueen väliin jäävä osa tontista käsitellään viereisen yleisen alueen tasoa vastaavaksi. Rakennusten pääasiallisena julkisivumateriaalina tulee käyttää paikalla muurattua tiiltä tai puuta. Parvekkeiden tulee olla sisäänvedettyjä. Yksittäisiä ulokeparvekkeita voi käyttää julkisivuaiheena. Pysäköintilaitosten julkisivujen tulee sopeutua arkkitehtuuriltaan korttelikokonaisuuteen. Rakennusten maantasokerrokseen tulee sijoittaa ikkunallisia tiloja ja kaupunkikuvaa elävöittäviä toimintoja. Rakennusoikeutta on osoitettu tontilla kolmelle rakennusosalalle 3800 k-m² yhteensä ja 11650 k-m² pysäköintilaitokselle. Tontin pohjoisosan rakennusosalalle on osoitettu määräys lpa900, joka osoittaa, että 900 k-m² tontilla sallitusta kerrosalasta on rakennusosalalla käytettävä liike- ja palvelutiloina.

Näistä poiketen tontille rakennetaan pysäköintilaitos tontin pohjoisosaan ja kaksi asuinkerrostaloa eteläosaan. Tontin pohjoisosaan sijoittuvan rakennusalan rakennusoikeus 2700 k-m² käytetään tontin eteläosaan sijoittuviin asuinkerrostaloihin, mutta tontin kokonaisrakennusoikeus ei ylitä. Poikkeavan massoittelemuksen takia liiketilaa toteutetaan kaavasta poiketen 77 k-m² tontin eteläosaan, Boijenkadun puolelle. Asuntojen leikki- ja oleskelupiha sijoittuu maantasolle, ja pihavarasto sijoittuu korttelin keskelle pysäköintilaitoksen seinää vasten, jolloin korttelista ei muodostu umpikorttelia. Pohjoisosaan toteutettavan pysäköintilaitoksen julkisivut toteutetaan teräsverkosta. Asuinkerrostalojen sisäpihanpuoleiset parvekkeet eivät ole sisäänvedettyjä. Asuinrakennukset ylittävät tontin eteläosien rakennusosat 1) Rakennus 1 ylittää asemakaavaan merkityn VI-kerroksisen rakennusalan pohjoisreunalla (n. 5,2 m) ja rakennus 2 ylittää asemakaavaan merkityn VI kerroksisen rakennusalan itäreunalla (pihan puolella) vähäisesti (n. 1,9 m).

Poikkeaminen voidaan erityisestä syystä myöntää, mikäli se ei RakL 57 §:n mukaisesti

1. aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle;
2. vaikeuta luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista;
3. vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista; tai
4. johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

ASEMAKAAVOITUS

Tontti sijaitsee XXII kaupunginosassa (Hatanpää) uudella asuinalueella. Tontti rajautuu pohjoisessa ja idässä katualueisiin, etelässä ja lännessä sosiaalitoimintaa, terveydenhuoltoa ja asumista palvelevien rakennusten korttelialueeseen.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Asuinkerrostalojen ja pysäköintilaitoksen rakentaminen ei aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle.

Tampereen kaupungilla olevien tietojen mukaan rakennuspaikalla ei ole arvokkaita luontokohteita, joten poikkeaminen asemakaavasta ei vaikeuta luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista.

Rakennuspaikan läheisyydessä sijaitsee Hatanpään kartanon valtakunnallisesti merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön alue sekä Hatanpään terveysasema, joka on Pirkanmaan rakennetun ympäristön kohde. Kaava mahdollistaa tontille asuinkerrostalojen ja pysäköintilaitoksen rakentamisen ja hanketta on ohjattu myös laaturyhmässä, joten poikkeaminen asemakaavasta ei vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista.

Vaikutuksiltaan merkittävänä rakentamisena pidetään ympäristöstään täysin poikkeavaa rakentamista, kuten kerrostalon rakentamista omakotialueelle tai suuren päivittäistavarakaupan perustamista. Nyt on kyse käyttötarkoitukseltaan asemakaavan mukaisesta asuinkerrostalojen ja pysäköintilaitosten rakentamisesta. Poikkeaminen asemakaavasta ei johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Ottaen huomioon hakijan selvityksen asemakaavayksikkö toteaa, että ehtojen mukaan toteutettuna poikkeaminen rakennusaloista, rakennusaloista rakennusoikeuksista, liiketilojen määrästä ja sijoittelusta sekä yleismääräyksistä ei aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle eikä vaikeuta luonnon tai rakennetun ympäristön arvojen säilyttämistä koskevien tavoitteiden saavuttamista tai johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Poikkeamisluvan myöntämisellä ei ole merkittäviä vaikutuksia yritystalouteen.

Hallintosäännön 22 §:n 4 momentin 2) kohdan mukaan yhdyskuntalautakunta päättää poikkeamisluvista.

LIITTEET:

Kartat: Sijaintikartassa on esitetty rakennuspaikan sijainti ja poikkeuslupatilanne. Tontti rajautuu pohjoisessa Hatanpään puistokujaan, idässä Boijenkatuun, etelässä ja lännessä sosiaalitointa, terveydenhuoltoa ja asumista palvelevien rakennusten korttelialueeseen. Poikkeamislupahakemus sijaitsee osoitteessa Boijenkatu 2. Kohteen koillissuunnalla on kaksi aikaisempaa lupahakemusta, joille on annettu myönteiset päätökset vuosina 2018 ja 2019. Kohteen kaakkoissuunnalla on niin ikään kaksi aikaisempaa lupahakemusta, joille on annettu myönteiset päätökset vuosina 1999 ja 2024. Lisäksi kohteen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

länsisuunnalla on vuonna 2024 myönteisen päätöksen saanut aikaisempi lupahakemus. Asemakaavassa tontin pääkäyttötarkoitus on asemakaavassa osoitettu liike- ja toimistorakennusten sekä kulttuuritoimintaa ja julkista palvelua palvelevien rakennusten korttelialue, jolle saadaan sijoittaa myös ympäristöhäiriötä aiheuttamattomia työtiloja sekä asuntoja. Rakennusoikeus on rakennusaloilla 3800 k-m² ja pysäköintilaitokselle 11650 k-m². Suurin sallittu kerrosluku on kuusi. Autopaikkoja tulee osoittaa 1 autopaikka kerrostalojen 110 m² kohti, 1 autopaikka toimistojen ja liiketilojen 100 m² kohti sekä 1 autopaikka kaupungin oma ja ARA vuokratuotantoa, valtion korkotukikohdetta ja senioriasumisen 160 m² kohti. Toteutettava autopaikkamäärä on pysäköintinormia 20 % alempi, mikäli hankkeessa toteutetaan keskitetty rakenteellinen pysäköinti sekä vuorottaispysäköinti ja/tai autopaikkojen nimeämättömyys. Tontille on osoitettu kolme rakennusala.

Poikkeamishakemus: Liitteessä on kerrottu hankkeen, rakennuspaikan ja hakijan tiedot.

Suunnitelmat: Rakennetaan tontin etelärajalle kaksi asuinkerrostaloa ja tontin pohjoisosaan pysäköintilaitos.

Tiedoksi

Hakija, Pirkanmaan ELY-keskus

Liitteet

- 1 Liite yla 10.6.2025 hakemus
- 2 Liite yla 10.6.2025 suunnitelmat
- 3 Liite yla 10.6.2025 kartat

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Tiedoksi annettu julkisella kuulutuksella 13.6.2025

Muutoksenhakuviranomainen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Tampere
13.06.2025

Jonna Koivumäki
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Hallintovalitus

§185

Hallintovalitus

§

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Valitusoikeus on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin hanke saattaa huomattavasti vaikuttaa;
- 4) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- 5) kunnalla;
- 6) naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa;
- 7) muulla viranomaisella toimialaansa kuuluvissa asioissa.

Valitusoikeus on lisäksi toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhteisöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun edistäminen, jos rakentamislupa koskee rakennusta hankkeessa, johon sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
faksi: 029 56 42269
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valitusaika

Päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella julkaisemalla kuulutus ja kuulutettava asiakirja Tampereen kaupungin verkkosivuilla (www.tampere.fi/ilmoitustaulu).

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä lukien, kun päätös annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella.

Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmä

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perusteet
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.

Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukiolon päättymistä. Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 310 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.